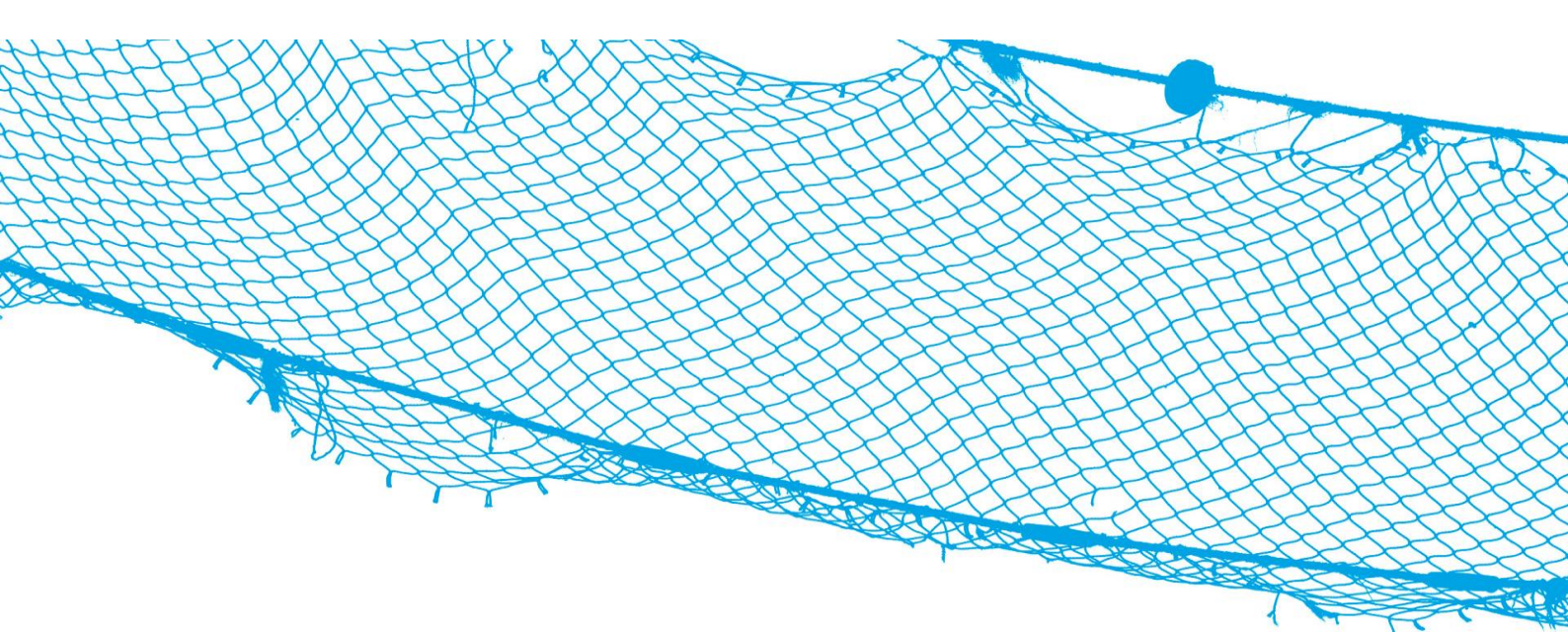

Algas das rías galegas: unha fonte de saúde por descubrir no marco da Dieta Atlántica.

Ana Belén Crujeiras Martínez

Investigadora sénior e líder do grupo Epixenómica en Endocrinoloxía e Nutrición no Instituto de Investigación Sanitaria de Santiago (IDIS). Licenciada en Bioloxía pola Universidade de Santiago de Compostela (2002) e Doutora en Fisioloxía e Alimentación pola Universidade de Navarra (2008), realizou formación postdoutoral en epixenética e saúde co apoio do Instituto de Saúde Carlos III. Publicou máis de 130 artigos en revistas internacionais —a maioría como autora principal— e atópase entre os 27 investigadores españois máis influentes a nivel mundial na área de Endocrinoloxía e Metabolismo segundo a prestixiosa “Ranking of the World Scientists: World’s Top 2% Scientists” publicado en 2025. Centra o seu labor científico no estudo dos mecanismos epixenéticos que relacionan a nutrición, o metabolismo e a saúde. Desde Galicia, promove unha investigación orientada a poñer en valor a calidade e os beneficios dos produtos locais e sostibles, fundamentais no marco dunha dieta saudable e equilibrada.

En Galicia, falar de mar é falar tamén de algas. Os nosos fondos mariños e rías acollen unha gran diversidade de especies que, durante séculos, tiveron usos tradicionais: como fertilizante, como complemento na alimentación do gando e, en menor medida, como ingrediente na cociña popular. Hoxe, as algas viven un momento de redescubrimento. O seu valor gastronómico ha conquistado a chefs de prestixio e o seu potencial saudable comeza a atraer a atención da comunidade científica.

Algas e Dieta Atlántica: un binomio de futuro

A Dieta Atlántica, recoñecida por diversas institucións científicas, caracterízase polo consumo de peixe, marisco, hortalizas, cereais integrais, aceite de oliva e produtos de proximidade. A estes piares poderíanse sumar agora as algas, que, aínda que non forman parte do patrón de alimentación tradicional galego, representan un alimento mariño sostible e local, aliñado coa filosofía desta dieta.

Incorporar algas á mesa non só diversifica a alimentación, senón que tamén pode reforzar o perfil saudable da Dieta Atlántica, achegando nutrientes e compostos bioactivos que favorecen o benestar e melloran a idade biolóxica.

Figura 1: Conferencias mostrando os beneficios do consumo de algas no contexto da Dieta Atlántica.

Nutrientes concentrados en cada lámina

As algas son, en esencia, vexetais mariños cunha extraordinaria capacidade de concentración de nutrientes. Entre os seus compoñentes destacan:

- **Fibra dietética**, que favorece o tránsito intestinal e contribúe á sensación de saciedade.
- **Minerais esenciais**, como iodo, calcio, magnesio e ferro, que interveñen en funcións clave do organismo.
- **Proteínas de boa calidade**, en proporcións variables segundo a especie, con aminoácidos de interese nutricional.
- **Compostos antioxidantes**, como polifenoles e carotenoides, que axudan a protexer as células fronte ao dano oxidativo.
- **Ácidos graxos poliinsaturados**, entre eles omega-3, relacionados con beneficios cardiovasculares e antiinflamatorios.

Por todo iso, as algas considéranse un alimento funcional, capaz de achegar máis que simples nutrientes: tamén moléculas bioactivas con potencial efecto protector fronte a diversas enfermidades.

Evidencia científica, pero noutras latitudes

Os estudos máis sólidos sobre os beneficios das algas proceden, ata o momento, de países asiáticos como Xapón, Corea ou China, onde forman parte habitual da dieta. Investigacións nesas rexións vincularon o consumo de algas cunha mellor regulación dos niveis de colesterol, unha maior sensibilidade á insulina e un reforzo do sistema inmunitario.

Con todo, estas evidencias non poden trasladarse de forma automática ás nosas costas. A composición química das algas varía segundo a especie, o ecosistema e as condicións de recolección. E, ata o de agora, as algas galegas apenas foron obxecto de estudos clínicos sistemáticos.

No caso das algas galegas, a ciencia aínda está a dar os seus primeiros pasos. Sabemos que comparten moitas das propiedades bioquímicas das especies asiáticas e que o seu perfil nutricional é prometedor, pero aínda faltan estudos clínicos que confirmen os seus beneficios específicos na nosa poboación.

Galicia: un laboratorio natural pendente de explorar

As rías galegas reúnen condicións únicas de biodiversidade e calidade das augas. Isto converte ás nosas algas en candidatas ideais para futuras investigacións sobre nutrición e saúde.

Nesta liña, no Instituto de **Investigación Sanitaria de Santiago (IDIS)**, desde o **grupo de investigación Epixenómica en Endocrinoloxía e Nutrición** deseñamos un proxecto pioneiro para avaliar os efectos do consumo de algas galegas sobre a saúde humana. Esta investigación permitirá, por primeira vez, obter datos clínicos e moleculares propios que confirmen ou descarten os beneficios observados noutras latitudes. Ademais, achegará evidencia científica sólida que podería abrir a porta a novas recomendacións dietéticas, ao desenvolvemento de produtos alimentarios innovadores e á valorización dun recurso mariño de proximidade.

A comunidade científica investiga cada vez máis a relación entre dieta e **envellecemento saudable**. O concepto de “idade biolóxica” —que mide o estado real da saúde das nosas células fronte á idade cronolóxica— converteuse nun marcador clave. Factores como a inflamación crónica, o estrés oxidativo ou a regulación epixenética inflúen en como envellecemos.

Neste contexto, as algas son especialmente prometedoras. Os seus antioxidantes e moduladores epixenéticos poderían contribuír a atrasar os procesos de envellecemento celular, mellorar a saúde metabólica e reforzar os mecanismos de reparación do ADN. Aínda que a maior parte destas evidencias proveñen de especies asiáticas, todo indica que as algas galegas comparten un potencial similar.

Un recurso sostible con futuro

Máis aló dos efectos saudables, as algas representan un recurso mariño sostible, con baixo impacto ambiental e un enorme potencial económico para as comunidades costeiras. A súa incorporación na dieta contribúe a diversificar a alimentación, a reducir a pegada ecolóxica e a reforzar o vínculo entre a gastronomía e o territorio.

Conclusión

Neste momento, as algas galegas son un **alimento cheo de posibilidades**, tanto na cociña como na investigación. Aínda que as evidencias científicas sobre os seus efectos na saúde baséanse principalmente en especies asiáticas, o proxecto que se propón levar a cabo en Santiago permitirá avanzar no coñecemento real das nosas algas e situalas no mapa internacional da investigación en nutrición.

As algas das rías galegas non son só un ingrediente innovador: son unha ponte entre tradición, sustentabilidade e saúde. E grazas á investigación en marcha, pronto poderemos coñecer ata que punto este tesouro mariño pode converterse tamén nun aliado para o noso benestar. O desenvolvemento do proxecto proposto polo grupo de Epixenómica en Endocrinoloxía e Nutrición do IDIS, supoñerá un salto cualitativo: permitirá contar con datos clínicos propios, abrirá a porta a novas recomendacións nutricionais e contribuirá a **posicionar a Galicia como referente internacional en investigación sobre algas e saúde**.

Figura 2: Resumo do impacto global do proxecto de investigación a levar a cabo polo Grupo de Epixenómica en Endocrinoloxía e Nutrición do Instituto de Investigación Sanitaria de Santiago (IDIS).